

**СТАНДАРД 4:
КВАЛИТЕТ
СТУДИЈСКОГ ПРОГРАМА**

а) Опис тренутне ситуације

Квалитет студијског програма мастер струковних студија Управљање отпадом, Академија обезбеђује кроз константно и систематско праћење и анализу више параметара, као што су структура и садржај студијског програма и сваког предмета у програму, затим радно оптерећење студената мерено ЕСПБ бодовима, успех студената на предметима и на програму уопште и сл. Академија је дефинисала и обезбедила механизме неопходне за мониторинг и оцену квалитета студијског програма, редовну и периодичну евалуацију програма и утврђивање одговорности за унапређење.

Предметни наставници на студијском програму, подnose предлоге за измене и допуне курикулума и програмских садржаја појединих предмета, у циљу унапређења и осавремењавања студијских програма пре почетка школске године департамента на разматрање и усвајање. Након усвајања предлога измена и допуна од стране департамента, предлози се прослеђују Наставно-стручном већу на разматрање и усвајање, а касније и Националном телу за акредитацију и проверу квалитета у високом образовању Србије (уколико су вршене промене курикулума).

Курикулум студијског програма доживео, у протекле три године, једну измену, при чему је нови предмет (Мониторинг депонија), заменио стари (Социјална екологија), у истом семестру и години студија.

Повремено је вршена и провера радног оптерећења студената према ЕСПБ бодовима, а након тога су извршене делимична усаглашавања ова два параметра код мањег броја предмета.

Приликом анализа осим мишљења наставника, у обзир се узимају и мишљења студената и послодаваца, наравно о оним параметрима где њихов суд има смисла. Због објективности добијених резултата, ови параметри су оцењивани и кроз анонимне студентске анкете, које се обављају два пута годишње. Овде, већ годинама постоји проблем (и то не само на овом, већ на већини студијских програма) незаинтересованости студената да реално анализирају све битне аспекте за њихов студијски програм, па се анкета посматра као оптерећење, а не као могућност учествовања у креирању побољшања на студијском програму.

Када је у питању мишљење послодаваца о студијском програму и његовим битним параметрима, мора се истаћи генерална незаинтересованост послодаваца да дају свој суд о тим параметрима, што чуди с обзиром да би за такве анализе требало највише да буду заинтересовани. Квалификован кадар обучен и едукован по смерницама, па и жељама послодаваца, требало би да буде тежња свих компанија и фирми, што тренутно изгледа није случај. Кроз анализу добијених података, дошло се до закључка да студенти овог студијског програма имају добра теоријска знања, али да је потребно побољшати њихова практична знања.

Иако је још приликом акредитације програма, примећено да нема много иностраних студијских програма који уско покривају само управљање отпадом (нарочито у струковном образовању), установа стално прати овакве програме. Део наставника овог студијског програма је у периоду од 2015. до 2018. године, учествовао у међународном Еразмус + програму „Развој курикулума студијског програма Управљање

отпадом, у сарадњи са приватним и јавним сектором“ (Waste management curricula development in partnership with public and private sector), где је поред осталог могао да се упозна са начином рада иностраних високошколских установа из ове области и примени их у Академији.

Студијски програм мастер струковних студија Управљање отпадом, усклађен је са одговарајућим Европским оквиром квалификација и стањем науке у тој научној области. Студијски програм је усаглашен са европским стандардима у погледу услова уписа, трајања студија (броја семестара и броја 180 ЕСПБ), изборности предмета и сл.

У реализацији наставних садржаја предмета, у оквиру студијског програма, перманентно се успоставља склад између наставних метода, исхода учења и критеријума оцењивања. У настави се користе методе усменог излагања, дискусије, симулације, демонстрације, студије случаја, вежбања, лабораторијски и експериментални радови и друге методе. Иако се доста ради на подстицању студената на стваралачки начин размишљања, на истраживање и анализе, треба истаћи да један број студената није превише заинтересован за овакав рад и да желе класична предавања без њиховог превеликог укључивања.

Начин провере усвојеног знања зависи од специфичности материје која је обухваћена појединим предметом. У току семестра стечено знање проверава се уобичајено на колоквијумима (стечена знања на појединим предметима се проверавају кроз квалитет и квантитет рада), а усвојено знање појединих предмета на завршном испиту који се полаже усмено или писмено. Предиспитне обавезе вреднују се до 70 поена, при чему је пролазност на испитима обезбеђена са 51 поеном. Завршни испит из сваког предмета је обавезан.

Процена постигнутог нивоа знања врши се кроз анализу просечног трајања студија, стопе одустајања од студија, просечне оцено студирања, пролазности и процента завршетка школовања.

Након три генерације студената на студијског програма Управљање отпадом, може се рећи да је израда наставних планова, овог студијског програма, према приступу темељеном на исходима учења, дала конкретне резултате. [Програмски исходи учења](#), тј. прецизни искази о томе шта ће студенти знати и бити у стању радити након завршетка студија, су основа за све садржаје, методе наставе и начине вредновања знања. [Сви предмети студијског програма имају процене постигнућа студената у постизању намераваних исхода учења. Активности учења потребних за достизање очекиваних исхода учења дати су на конкретном примеру једног обавезног предмета Енергетски потенцијал отпада.](#)

Исходе и стручност које добијају студенти када заврше студије на студијском програму Управљање отпадом и могућности запошљавања и даљег школовања, Академија проверава кроз контакте са послодавцима, својим бившим студентима и Националном службом за запошљавање. Тежња установе је да у наредном периоду још више ојача научно-стручна база, а нарочито да преко Алумни сервиса са бившим студентима веза буде много боља и активнија. Сваки студент који заврши студије на установи, приликом преузимања дипломе, попуњава „Упитник за студенте који су завршили студије“ кроз који се прикупљају информације о његовој оцени студијског програма

(настава, оцењивање, стечена знања и вештине, организација и уређење, консултације, средства за учење на студијском програму).

6) SWOT анализа

Предности	Слабости
<ul style="list-style-type: none"> • Јасно дефинисани циљеви студијског програма Управљање отпадом и њихова усклађеност са исходима учења ++ • Систем оцењивања је јасан и заснован на мерењу исхода учења+++ • Дефинисани поступци праћења квалитета студијског програма ++ • Дефинисан поступак прибављања повратних информација од послодаваца о свршеним студентима и њиховим компетенцијама+++ • Континуирано осавремењивање студијског програма у складу са потребама послодаваца+++ • Информације о завршном раду и стручној пракси налазе се на сајту установе +++ • Информације о студијском програму и исходима учења доступни су јавности на сајту Установе и у информатору. +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Недовољне могућности за извођење практичне наставе у привреди ++ • Недовољна пролазност / успешност студената из појединих предмета +++ • Недовољна мобилност наставника и студената ++ • Недовољно редовно присуство студената на настави +++ • Недостатак поузданих повратних информација од стране послодаваца о квалитету студија, студијског програма и компетенција студената ++
Могућности	Опасности
<ul style="list-style-type: none"> • Праћење трендова у Европи и искуства у области управљања отпадом ++ • Интензивирање сарадње са предузећима која се баве делатношћу везаном за третман отпада ++ • Усклађеност циљева студијског програма и исхода учења са захтевима тржишта рада ++ • Повратне информације из праксе о свршеним студентима и њиховим компетенцијама ++ • Регионално повезивање високошколских установа у циљу размене искуства у побољшању квалитета студијског програма +++ 	<ul style="list-style-type: none"> • Немогућност коришћења средстава из фондова Министарства за науку и технолошки развој Републике Србије ++

в) Предлог мера и активности за унапређење квалитета стандарда 4:

- Иновирање садржаја курикулума појединих предмета студијског програма Управљање отпадом, у складу са савременим технологијама и стањем науке и технике у области индустријског инжењерства и потребама праксе;
- Израда стратегије краткорочног и дугорочног развоја студијског програма Управљање отпадом;
- Проширење сарадње са привредним субјектима у Нишком округу;
- Континуирано прикупљање информација из пословног окружења о свршеним студентима и њиховим компетенцијама;
- Побољшање међусобне усаглашености исхода учења и очекиваних студентских компетенција;
- Унапређење функционалне интеграције знања и вештина кроз прикупљање информација из пословног окружења о студијском програму и мишљења од послодаваца о степену задовољства свршеним студентима;
- Активно учешће наставног кадра у пројектима националног и међународног карактера.

г) Показатељи и прилози за Стандард 4

Табела 4.1. Листа свих студијских програма који су акредитовани на високошколској установи са укупним бројем уписаних студената на свим годинама студија у текућој и претходне 2 школске године

Табела 4.2. Број и проценат дипломираних студената (у односу на број уписаних) у претходне 3 школске године у оквиру акредитованих студијских програма

Табела 4.3. Просечно трајање студија у претходне 3 школске године

Прилог 4.1. Анализа резултата анкета о мишљењу дипломираних студената о квалитету студијског програма и постигнутим исходима учења

Прилог 4.2. Анализа резултата анкета о задовољству послодаваца стеченим квалификацијама дипломаца